

nedvomno dobro informiran poznavalec slovenske književnosti Aleksander Romanenko, pa je pesniški almanah drugačne vrste. Na 280 straneh prinaša zajetne izbore tehle slovenskih pesnikov: Edvarda Kocbeka, Jožeta Udoviča, Mateja Bora, Toneta Pavčka in Janeza Menarta v približno enakem obsegu. Prevajalcev je tudi tu veliko, nekateri so isti, kot npr. Kružkov pri Kocbeku; nekaj Kocbekovih in Udovičevih pesmi pa je prevedel urednik Romanenko sam, precej Udovičevih pesmi sta prevedla L. Dymova in R. Sef, Borove J. Denisov, J. Levitanski, G. Pliški, M. Vaksmaher, izbor iz pesnitve Šel je popotnik skozi atomski vek pa Romanenko sam. Pri poeziji Toneta Pavčka se je tudi tu najbolj angažirala poetesa Margarita Aliger poleg Levitanskega, pesmi Prošnja in Molitev pa je prevedel Jevgenij Vinokurov, poet, ki ga je v slovenščino prevajal Pavček, medtem ko je Menartove pesmi večinoma prevedel J. Moric, nekatere pa tudi O. Nikolajeva.

Romanenkov uvod pa je izčrpna interpretacija poezije pesnikov, za katere se je bil odločil.

Gotovo ni treba posebej poudarjati, da sta antologiji sodobne jugoslovanske in slovenske poezije v ruščini izjemno pomembni knjižni izdaji, saj omogočata ustrezno seznanjanje s slovensko in jugoslovansko poezijo v vsem slovenskem jezikovnem prostoru. Njun pomen je toliko večji, ker so ju pripravili ruski uredniki in prevajalci in pri predstavljanju tokov sodobne jugoslovanske pesniške ustvarjalnosti segli široko. Seveda bi se dalo ugovarjati posamičnim izborom v predstavljanju sodobne jugoslovanske poezije, ker da je segel samo v posamične zbirke; vendar je poglobljeno to, da sta taki antologiji nastali in da se nadaljuje kontinuiteta medsebojnega informiranja o pesniškem snovanju, vzpostavljena ob koncu prejšnjega stoletja.

SPREHOD PO JUGOSLOVANSKIH IN TUJIH REVIJAH

Že v prejšnji številki smo poročali o tem, kako so se v ugledni praški reviji Světová literatura spomnili slovenskih prizadevanj z znanstvenofantastično literaturo. Za kratek pregled in prevode je poskrbel ambasador slovenske književnosti na Češkoslovaškem, František Benhart. Poznamo ga tudi s strani Sodobnosti, saj sodeluje v vsakoletni bralnici, ki je dosegla že stoto knjižno oceno. Pri tem naj omenimo, da piše Benhart kar v slovenščini, kar je izjema med tujimi sodelavci. Njegova slovenščina je lepa in bogata in skoraj vsaka teh ocen, ki so sicer praviloma kratke, je v svoji analizi besedil in v oceni njihove prednosti pogostokrat že miniaturni portret avtorja in njegovega dela. Za nas so njegove ocene dragocene tudi zato, ker iz njih razbiramo, kako lahko gleda na slovensko literarno produkcijo nekdo, ki je zunaj prestižnih in oblastvenih zdrah. In v Benhartu imamo prav takega širokega človeka, ki sega po avtorjih vseh starosti in usmeritev ter skuša znotraj njihovega dela poiskati njihovo vrednost. Razveseljiva je njegova obširna bibliografija prevedenih del v češčino, kakor tudi njegovo stalno spremljanje našega literarnega dogajanja na češkem radiu in v revijalnem tisku. Izraziteje se pojavlja tudi v časopisu Světová literatura. To pot pregledjmo dve številki. V drugi številki sta kar dva njegova prispevka o nas (in pri tem moramo povedati, da revija objavlja prevode prispevkov, ki so jih napisali najpomembnejši sodobni književniki v svetu): predstavil je zgodovinski roman Saše Vuge *Erazem Predjamski*, in sicer s spremnim zapisom in daljšim odlomkom. Izčrpna pa je tudi Benhartova seznanitev bralcev z Njegoševim nagrado. Ob tem, ko je navedel, da so jo leta 1981 podelili Josipu Vidmarju, je podal nadroben

pregled dosedanjih nagrad in podelitev ter pri tem komentiral posamezna dela oziroma literarno dejavnost sodobnih jugoslovanskih književnikov.

Še eno številko (4) praškega glasila Světová literatura naj ob tem omenimo. V njej je petnajst pesmi Toneta Kuntnerja. Po eni od njih, *Jablana v parku*, je poimenovan celoten prikaz poezije Toneta Kuntnerja. Tudi tega je skupaj s prevodom pesmi oskrbel František Benhart. Zanimiv pa je tudi Benhartov zapis o delu Josipa Vidmarja, napisan ob predstavitvi njegovih *Obrazov*. V njem se dotika tudi Vidmarjevega kritičnega delovanja in nekaterih reakcij nanj. (Ta Benhartov zapis o Vidmarju je izšel tudi v *Sodobnosti*, št. 10, leto 1981.)

Šele v januarju je prispela izredna številka zagrebškega časopisa *Umjetnost riječi*, ki pa ima letnico 1981. V celoti je posvečena ruski književni avantgardi XX. stoletja. Na temo Književnost, avantgarda, revolucija je zbrana vrsta razprav s posvetovanja o ruski avantgardi, ki je bilo pred šestimi leti v Zagrebu. Zbornik sta uredila Aleksandar Flaker in Dubravka Ugrešić. Flaker je sicer na posvetovanju sodeloval s prispevkom o književnih vrstah ruske avantgarde, Dubravka Ugrešić pa s predavanjem o metatekstovnih ravneh v romanih Konstantina Vaginova. Med prispevki naj še omenimo referat, ki ga je imela Zlata Medič Vokač o Aleksandru Grinu in revoluciji.

Zagrebski časopis za znanost o književnosti *Umjetnost riječi* je sicer proslavil četrto stoletja izhajanja. Z zamudo je prispela z jubilejem zaznamovana številka, posvečena temeljnemu pojmu znanosti o književnosti danes. Med avtorji prispevkov je tudi Jože Pogačnik,

ki piše o temeljnih pojmih znanosti o književnosti v zgodovinskem kontekstu. Pri tem navaja besedo kvanta, ki je še pred slabima stoletjema pomenil lirsko ljubezensko pesem, danes pa se je njegov pomen popolnoma spremenil. Aleksandar Flaker razčlenjuje, kaj danes označuje pojem avantgarde. Pavao Pavličić ugotavlja v članku o obliki, da se ta pojem v literarni znanosti danes uporablja v kritiki in historiografiji, v preučevanju metrike in v genealogiji. Zato se zavzema, da bi zaradi jasnejšega pomena uporabljali besedi oblika in forma, ustrezno posameznim področjem.

Dvojna številka zagrebškega *Forum*a (7—9) prinaša uvodoma z naslovom *Čas pesmi* izbor iz zbranih pesmi Edvarda Kocbeka. Božidar Bagola je za to priliko izbral in prevedel kar 26 Kocbekovih pesmi, ki jim je napisal tudi kratek uvod. Spod peresa Iva Frangeša je objavljeno predavanje s posvetovanja o Mihovilu Kombolu. Prispevek govori o Mihovilu Kombolu kot zgodovinarju novejših hrvaške književnosti. Zanimiva so daljša, v obliki dnevnika zapisana razmišljanja Marijana Matkovića *Stopinje na stezi*. To je v literarni obliki napisan pregled kulturnega dogajanja v Zagrebu in na Hrvaškem v lanskem poletju.

Tretja številka sarajevskega časopisa »za književnost in kulturo« Dalje, ki izhaja šele slabo leto, prinaša uvodoma Krleževo pojasnilo k *Antibarbarusu Opombe v zvezi z morebitnim ponatisom Dialektičnega antibarbarusa*. Priobčiti so ga nameravali že v prvi številki, vendar je tedaj Enes Čengić menil, naj objava še malo počaka. *Uvod v kritiko kritike* je naslov prispevka Antete Armaninija ob knjigi Stanka Lasića *Krleža — kronologija življenja in*

dela. Književnost je romantična ugotavlja Peter Handke in se sprašuje, ali je zavzetost prostovoljno dejanje ali pa nehoteno stanje. V prispevku skuša odgovoriti, kaj je pogoj za zavzetost in ali je mogoče ta pojem uporabljati v literaturi ter kako se zavzetost spreminja skoz literarno obliko. To je prevod starejšega Handkejevega pisanja. Odgovorni urednik tega časopisa, ki se tudi posveča nadrealistični literaturi, Oskar Davičo, objavlja prispevek *Dve uri zjutraj, nadrealistični oporečnik nasprotno od tega, tisti, ki ga razvija, ali...*

Časopis mladih za družbena vprašanja, kulturo in umetnost Lica, ki izhaja v Sarajevu, se je pojavil na uredništvu Sodobnosti s trojno številko (4, 5, 6). Marin Jurjević piše z naslovom *Revolucionarno dejanje* o pojavih racionalnega, iracionalnega in prostovoljnega ter pri tem skuša pojasniti dilemo o krizi revolucije kot krizi marksizma, se dotika racionalnega in iracionalnega v revolucionarnem dejanju ter razmerja med voljo in revolucijo. Sava Čeklić piše o Ziju Dizdareviću in njegovem pripovednem delu, zanimiv pa je tudi prispevek Radoslava Miloševića in Veljka Vuručevića o matematični formalizaciji poetike, v katerem na podlagi pesniških zgledov nekaterih srbskih pesnikov ugotavlja različno jezikovno raven in možnost prenašanja na matematični jezik.

Dvojna številka mostarskega časopisa Most (43—44) objavlja uvodoma *Poslednji poklon Kennetha Kaunde Josipu Brozu Titu*. Pesem je iz angleščine prevedel Nikola Marčetić, ki je prispeval tudi opombo v zvezi s tem literarnim prispevkom zambijskega državnika. Natisnjenih je tudi enajst pesmi Safeta Burina z naslovom *Mostovi*, ki jih uredništvo objavlja tudi kot opomin, češ da je Burinovo delo še premalo kritično ovrednoteno. Odloemek z naslovom *Mihovil* je iz istoimenskega romana Veselka Koromana.

Tretja številka novosadskega časopisa *Nový život* objavlja v razdelku Pregledi, kritike, zapisi, oceno knjige Leopolda Suhodolčana *O dvanajstih slončkih*, ki je lani izšla pri založbi Obzor v Novem Sadu, in sicer v sodelovanju z ljubljansko Mladinsko knjigo. To je že tretja njegova knjiga v slovaščini, prvi dve je ilustrirala Marlenka Stupica, to pa Jelka Reichman, za katero najde ocenjevalec Tomáš Čelovský veliko prijaznih besed. Anna Makanová je napisala uvodni članek *Na poti k socialistični samoupravni preobrazbi kulture*. Pri tem se sklicuje na nekatere dogovore s kongresov zveze komunistov. Jovan Mihajlović je prispeval krajši pregled na temo *Tito in revolucija v ljudski tvornosti pri narodnostih v Vojvodini*. Ob tem navaja nekaj rusinskih, romunskih, slovaških in madžarskih zgledov.